

Rabatklipping og biodiversitet

Hvorfor skal der klippes?

Der klippes rabatter i det åbne land af følgende grunde:

- Sikring af udsyn i sving og ved udkørsler
- Synlighed af reflekser og trafikskilte
- Bevarelse af lysåben vegetation med mange blomster
- Forhindring af dannelse af snedriver i læ af vegetationen
- Sikring af afvanding fra vejen og vejgrøfter

Hvordan og hvornår klippes der?

- På de overordnede veje klippes der både forår og efterår. Vejdirektoratet klipper langs statsvejene, kommunen klipper resten. Vejene er markeret med rødt på kortbilag 1.
- Forårsklipningen foregår i maj/juni og skal holde til efterårsklipningen. Vegetationen må ikke vokse op over reflekser i dette tidsrum.
- For at bevare områder, hvor der kun er lave blomster, er der udpeget enkelte strækninger på de røde veje, hvor der ikke slås. Desværre er de fleste vejkanter alt for næringsrige, så vegetationen bliver for høj inden efterårsklipningen
- På de grønne veje klippes der kun om efteråret.
- På de gule veje klippes der kun om efteråret hvert 2. til 4. år.
- På udvalgte strækninger hvor der er høj biodiversitet i grøfttekanten på de gule og grønne veje slås der så sent som muligt (oktober-marts). På den måde sikres det at planterne når at blomstre, så der er nektar til insekter i sensommeren. Planter når også at sætte frø.
- I byerne bliver der klippet langt oftere. Her er der udvalgt enkelte vejkanter, hvor der kun bliver klippet få gange, og hvor det afklippede fjernes, efter frøene er smidt. Nogle steder bliver der også sået blomster i rabatterne. De bliver klippet ned til efteråret, så de når at smide frø.

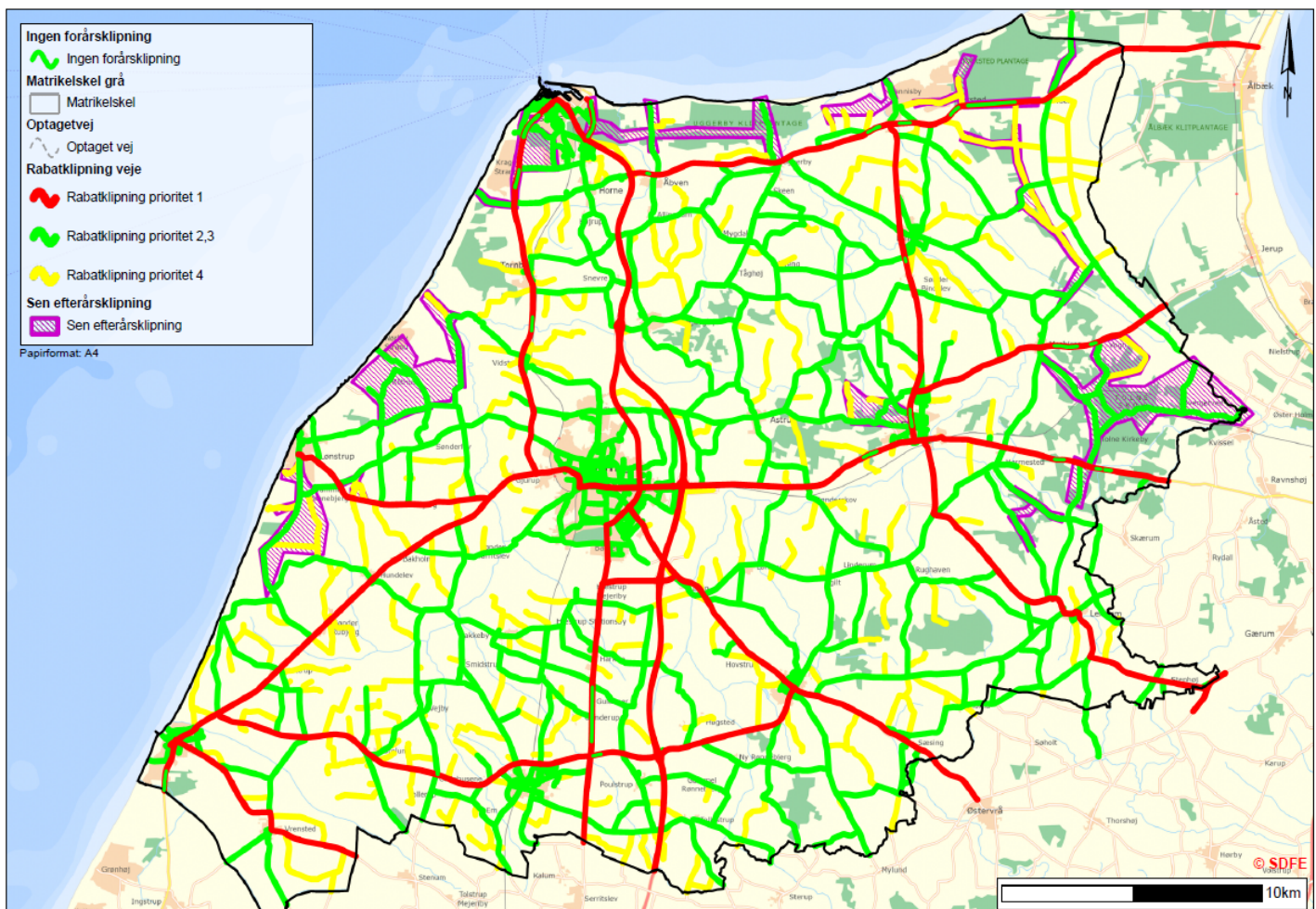

Hvordan bliver strækningerne, hvor der tages hensyn til biodiversitet, udvalgt?

- Klipperne udvælger strækninger på de røde veje, hvor de kan se, at der kun er lave blomster som kællingetand, engelskgræs og kløver. Her bliver der ikke slået om foråret. Klipperne har fået en manual og der er lavet små kurser sammen med botanikere.
- Team Natur udpeger strækninger, hvor der er høj biodiversitet på de grønne og gule veje. Her slås så sent som muligt om efteråret. Nogle strækninger slås hvert år andre kun hvert 3. til 4. år. Udpegninger sker efter besigtigelser og ud fra hvor der er beskyttet næringsfattig natur (som overdrev, skov eller hede) langs vejene.
- Private kan sende forslag til natur@hjoerring.dk hvis man finder sjældne planter eller har forslag til strækninger, der ikke behøver at blive slået om foråret, eller skal slås sent om efteråret. Send billede, tegn strækningen på et kort eller skriv hvilke adresser det er fra og til.

Må private klippe vejkanterne?

- Som udgangspunkt må private ikke klippe langs offentlige veje.
- Kommunen vil dog gerne have hjælp til at slå ved udkørsler.
- Slå kun en gang om måneden, så planterne kan blomstre.

Vejkantsnatur – mere information

Natur360 har sammen med fire kommuner udarbejdet en drejebog, med redskaber til at øge biodiversiteten i vejkanter. Hele rapporten kan ses på <https://natur360.dk/vejkantsnatur/>

Plejepraksis fra ”Vejkantsnatur – en drejebog”

Regelmæssig pleje er essentiel for at bevare eller genskabe et lysåbent artsrigt plantesamfund med dertilhørende artsrigt dyre- og svampeliv i vejkanterne. Ved helt at udelade pleje, vil der især på de næringsrige jorde på sigt udvikle sig artsfattige plantesamfund, med dominans af få næringsbegunstigede arter og vedplanter. Hastigheden af denne udvikling afhænger dog af jordbunden. På næringsrige jorder vil udviklingen forløbe væsentlig hurtigere end på næringsfattige jorder.

Det er således muligt at ændre floraen på et givent areal ved fx at ændre tidspunkt, metode og/eller hyppighed for slåning. En ændret slåningspraksis, skal dog være praktisk og økonomisk mulig for den enkelte kommune at gennemføre. Det foreslås derfor, at driftsændringer i en kommune, til en begyndelse holdes på et relativt lavt detaljeringsniveau, så de ændringer der ønskes og foreslås rent faktisk gennemføres og der er mulighed for justeringer.

Vejkanternes primære funktion skal til enhver tid være i fokus, og en biodiversitetsfremmende drift må ikke gå ud over sikkerheden. Alle ændringer i driften skal derfor altid foregå på strækninger, hvor en ændret drift ikke påvirker sikkerheden.

Slåningstidspunkt og -hyppighed

Det er helt essentielt at de planter, man ønsker at fremme, har mulighed for at gennemføre en hel livscyklus, dvs. spiring, blomstring og frøsetning. Ved at lade planterne sætte frø, genopbygges frøbanken og opretholder populationerne af de enkelte arter. Med slåninger på de forkerte tidspunkter af året eller for stor hyppighed udkonkurreres mange arter, og artsdiversiteten af både flora og fauna og dermed vejkantens naturværdi, falder.

Det optimale slåningstidspunkt og -hyppighed for vejkanter og vejskråninger afhænger derfor af den eksisterende flora på den pågældende vejstrækning. Vejkanter domineret af høje næringsbegunstigede arter har gavn af 2 årlige slåninger, hvor den første allerede foretages medio april og medio maj. Den tidlige slåning hæmmer høje næringsbegunstigede arter, som bl.a. draphavre og vild kørvel, der har en tidlig og hurtig vækst om foråret. Når florasammensætningen efter en årrække ændres, og de høje næringsbegunstigede arter ikke længere dominerer kan man evt. overgå til én årlig slåning fra medio september.

Vejkanter med invasive arter bør slås tidligt og ofte, hvis ikke man foretager anden målrettet drift for at bekæmpe arterne.

Generelt set bør man af hensyn til såvel flora som fauna afholde sig fra at slå de strækninger, hvor der udføres biodiversitetsfremmende drift, i perioden medio juni til medio august. Mange organismer er meget sårbare i denne periode, særligt indenfor insektgrupperne. Opstår der særlige årsager til, at en slåning alligevel er nødvendig, bør man foretage et reelt slæt og opsamle det afklippede materiale, allerhelst på mest skånsom vis med en tidsforskydelse på fx en uges tid.

Vejkanter domineret af høje næringsbegunstigede arter

Har gavn af 2 årlige slåninger, begge i fuld bredde

Én tidligt på sæsonen fra medio april til medio maj og én fra ultimo august

Foretages der af forskellige årsager kun én slåning prioriteres den tidlige

Den tidlige slåning kan suppleres eller erstattes af en kontrolleret forårsafbrænding

Den tidlige slåning/afbrænding har en negativ effekt på de høje dominerende arter og gavner de lavtvoksende blomstrende urter der hurtigt kan udnytte de bedre lysforhold og atter blomstre.

Vejkanter med høje næringsbegunstigede arter og en rimelig forekomst af lavtvoksende urter

Kan begunstiges af 2 årlige slåninger, begge i fuld bredde

Én tidligt på sæsonen fra medio april til medio maj og én efter endt blomstring, fra medio september

Alternativt foretages én årlig slåning når blomstringen er overstået - fra medio september

Den tidlige slåning vil hæmme de høje næringsbegunstigede arter. Det er vigtigt de blomstrende urter får sat frø til for at opretholde frøbanken.

Næringsfattige og tørre vejkanter, evt. domineret af lavtvoksende urter

Behøver kun en enkel slåning i fuld bredde

Slåningstidspunktet bør tilpasses så de blomstrende urter får lov til at blomstre færdig, fra medio september

Det er på sigt muligt at reducere slåningen til kun at forekomme hvert andet eller tredje år. Reduceres slåningen til hvert 2. eller 3. år, er det dog vigtigt at holde øje med en evt. opvækst af vedplanter, særligt genvækst fra stød kan være voldsom.